

okozó szűkárósról szolt. A „Szűkárósítás alakulása az Őrségben” című előadás *prof. dr. Lakatos Ferenc* egyetemi tanár, a téma elismert szakértője ismertette a publikummal. Az előadásból lesűrhető fontosabb gondolatok az alábbiak voltak:

– A fő gondot a betűzőszű (*Ips typographus*) és a rézmetszőszű (*Pityogenes chalcographus*) okozza.

– A 2007-es évben a betűzőszű (*Ips typographus*) két nemzedéke helyett csak egy nemzedék repült ki.

– Az egészségügyi termelések során fokozott figyelmet kell fordítani az élő, de már a szűbogarak által megtámadott fák kitermelésére, hiszen így mérsékelhető a kikelő nemzedék egyedszáma.

– A nevelővágásokat vegetációs időszakon kívül kell elvégezni, mivel a vegetációs időszakban elvégzett nevelővágások faanyaga optimális szaporodási közeget biztosít a szűbogarak számára.

– A károsítás mértéke nagyban függ az időjárás korábbi alakulásától.

Az előadásokhoz és az előadókhöz szülő kérdések megválaszolása után szóba került még az Erdőtörvény módosítása, amely napjainkban nagyon aktuális téma és az egyre nagyobb teret hódító átalakító gazdálkodási mód is.

A rendezvény végén a kíváncsibbakk betekintést nyerhettek a Kísérleti Állomás laborjainak idegenek előtt zárt ajtai mögé is.

Németh János

Szeniorok Tanácsa évváró rendezvénye

amikor globalizációról beszélünk... az a dolgunk, hogy elsősorban sajátosságaink szerint gyarapítsuk az általános emberit.

(*Jókai Anna.*)

Az OEE. Szeniorok Tanácsa évváró rendezvényét 2007. december 07-én tartotta. *Dr. S. Nagy László* üdvözlő szavai után a tagság kegyelettel emlékezett *Zatburecky Lajos* időközben elhunyt szeniortársunkra.

A következőkben az elnök vázolta a napirend felcserélésének okait, ismertette, hogy az Országgyűlés a közelmúltban határozott az alája rendelt „Fenntartható Fejlődési Tanács” (FFT) létesítéséről. A felkért előadótól az FFT előzményeiről, céljáról és feladatairól az első között értesülhetünk, amit az erdészetenk is indokolt figyelemmel kísérni.

Az előrehozott napirend során az elnök visszatekintett a munkaterv teljesítésre, amely alapján hasznos tanácskozásokra és tapasztalatokra utalt, jelezve az elmaradt aktuális témák okait. Vázolta továbbá, hogy az elmaradtak mellett milyen előzetes ismerete van a következő év választható témáiban, kérve a jelenlévők indítványait a munkaterv tartalmasabbá formálásához, amellyel kapcsolatosan a következő vélemények, ajánlások rögzítése szükséges:

Haják Gy. szorgalmazta az erdészeti ágazat irányítóit a most meghallgatni alakuló szervezeti helyzetről, az egységesebb helyzet értelmezés, pontosabb megismerés érdekében.

Halász A. ajánlásában a tudományos előadásokon túl nagyobb súlyt helyezne – a még meglévő aktivitás jegyében – a szakmai tudatformálásban való közreműködésre. Vagyis olyan kérdéseket vehetnénk sorra, amelyek problematikusak és megoldásuk fontosnak tekint-

hető. Azokra javaslatokat kialakítva, ennek a „csapatnak” illene reagálni, mozgósítani (mint pl. a földtörvény stb. kritikus horderejű témák kérdéseiben).

Dr. Király P. jelezte, hogy napjainkban folyik az NyM Egyetemen az erdőmérnök mesterképzés tartalmi kereteinek kidolgozása. Szükségszerűnek tekintti ebben állást foglalni és jelezni, hogy a szakunknál az „előírt” bolognai tagolás kockázatos. A képzés túlzott specializálódása nagy veszteséget okozna, mert pl. nélkülözhetetlen a biológiai, mérnöki és gazdasági ismeretek egymásra épülése a „több lábbon álláshoz”, illetve a gyors változások folyamatában való helytálláshoz.

Ezen túl az elképzelt keretben kérdéses az állami, nemzeti tulajdonú erdő vagyongazdálkodása. A tulajdonlás formája, kimenetele a jövőben kockázatos. A még meglévő állami erdő ui. nemzet vagyonnak tekinthető, amelynek a tulajdonlása felett a népképviselőt rendelkezhet. A – végrehajtó – kormányznak értelemszerűen nem tulajdonosi, hanem inkább megőrzési kötelezettsége lehet. További kérdés a fenntarthatóság és az erdészeti felfogású tartamosság fogalmának értelmezése, amelyekben szintén jó lenne a közös nevezőt kialakítani, mert a fogalmakat a természetvédők igen eltérően értelmezik.

Dr. Pető J. vázolta az elnökség ez évi munkája jelentősebb eredményeit. Visszautalt az erdészeti és természetvédelem kapcsolatának tisztázandó kérdéseire, emellett jelezte, hogy az állami erdő kezelésének jövője az új vagyongazdálkodási törvénnyel összefüggően kritikusan látszik. Érintette a fenntartási járulékok eltörlésének máris érzékelhető egyenlőtlen hatását. Nemkívánatosnak tekinthető ugyanakkor az, hogy a szakma egyes szakterületei nem egyformán értékelik ennek hatásait. Ezért a

megoldások eredményessége szempontjából valóban kulcskérdés lenne az egységes állásfoglalás. Hasonlóan kritikus helyzetbe került az erdészeti kutatás szervezete, az oktatás gyakorlatot is segítő minősége stb.

Tokodi M. Az erdészeti és a természetvédelem konfliktusainak feloldására irányuló – általa javasolt – állásfoglalás tervezet sorsáról érdeklődött, amelyre az elnök úgy reagált, hogy a következő évre halasztódott a döntés más hasonló kérdéssel kapcsolva.

Zágoni I. szerint figyelemre méltó az a kohászati múzeumi kezdeményezés, amely szerint az ifjúsággal közös aktuális kérdést a hagyományok szellemében vitathatnánk meg, esetleg azt az ülést a régi székházba szervezve.

Az ülés elnöke az előrehozott napirendet megszakítva, az időközben megérkezett *Ékes József* előadót üdvözölte és bemutatta, mint az Európa Tanács tagját és az OGY képviselőjét, majd felkérte „A Fenntartható Fejlődés Magyarországon?” című bevezető gondolatainak ismertetésére.

Az előadó bevezetőjében kitért az országgyűlésben is előforduló olyan kedvezőtlen eseményekre, alapvető OGY-i frakciók közötti egyeztetés hiányaira, amelyek az EU döntéshozó szerepeiben a hitelességünket árnyalják. Ilyen összefüggésben a fenntarthatóság kérdésének megtárgyalása és eredménye egyedi és kiemelkedő. Előzményéhez tartozik, hogy az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága, a Magyar Tudományos Akadémia, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, az Országos Környezetvédelmi Tanács és a Magyar Természetvédők Szövetsége a Friedrich Elbert Alapítvány támogatásával Környezetpolitikai Fórum-sorozatot szervezett az év folyamán a „Fenntartható Fejlődés: a XXI. század globális ki-

hívása” témában, amely utolsó rendezvényével november 15-én zárult, amely sorozatban a klímaváltozás kiemelt kérdéséé nőtt.

A hasonló világviszonylatban is számos kockázatos hatás tette szükségessé a Fenntartható Fejlődéssel kapcsolatos cselekvési irányok és eszközök meghatározását, valamint a természeti környezetével együtt élő társadalom alakításának, stratégiájának, végrehajtásának lehetőségeit. Az Országgyűlés is foglalkozott a vázolt kérdéssel – *Főnagyt János és az előadó képviselők* – a „Magyar Köztársaság hosszú távú fenntartható fejlődésével kapcsolatos tervezési és egyeztetési folyamat feladatairól” c. előterjesztése alapján. Rendkívülinek számított az Országgyűlés ötpárti konszenzussal – 347 igen és 1 nem ellenében – hozott határozata, amely szerint; „a hazai fenntartható fejlődési alapelvek, célkitűzések, átfogó feladatok meghatározásának elősegítése, a vonatkozó tervezési és egyeztetési feladatok koordinálásának támogatása, a nyilvánosság és a társadalmi részvétel erősítése érdekében a fenntartható fejlődés ügyeivel foglalkozó testületet – Fenntartható Fejlődési Tanácsot – hoz létre.” A Tanács céljaira, jogállására, működésére stb. vonatkozóan 08. máj. 31-ig kell javaslatot kidolgozni, amelyben a szak-

mai szervezetek, kamarák stb. közreműködését fogják kérni. A vázolt elképzelések arra utaltak, hogy a szakunknak ajánlatos figyelemmel kísérni a feladattal összefüggő folyamatot, annál inkább, mert az előadó jelezte azon információját, hogy az erdészeti szak rendelkezik az erdő tartamos kezelésével összefüggő gyakorlata alapján hosszú távú szemlélettel.

A kérdés kapcsán érintette a nemzeti vagyon kiárusításának gondjait, kifejtve, hogy miért nem kell mindent privatizálni, amelyekre szomszédos országok példájára utalt. Szó volt az igen alacsony a gazdasági növekedés hatásairól, a génmanipulációval, a vízbázisok, állami erdők védelméről, továbbá az Állami Vagyon törvény erdőt is érintő kockázatokról és még számos kérdésről. Az igen sokrétű probléma felvetése érzékeltette a gazdaság kockázatos jelenségeit. A jól mérlegelt aggodást sem leplező őszinte bevezető után tartalmas véleménycsere alakult ki, amelybe kérdésekkel véleményekkel bekapcsolódtak; *dr. Peitő J., dr. Király P., Halász A., dr. Ghimesy L., dr. S. Nagy L.*

A jelenlévők a képviselő úr kérdéseire adott válaszát elégedettséggel megköszönték és kinyilvánították, hogy igen hasznos és értékes információval gazdagodtak. A hasonló szakma-

iságot is érintő kölcsönös megbeszélés hozzájárulhat a döntéshozók és a képviseltek hasznosítható információ-cseréjéhez, létszerűbb törvények alkotásához. *Dr. S. Nagy L.* elnök megköszönve Ékes József képviselő úr kimerítő tájékoztatását és eredményesebb új évet kívánt, felajánlva a seniorok segítő közreműködését a szakszerűbb törvények előkészítéséhez, majd szünetet rendelt el.

A szünet után az évértékelés zárásaként az elnök, a seniorok nevében gratulált az ebben az évben vasdiplomás *dr. Madas Lászlónak* – távollétében –, a gyémánt diplomás *dr. Szász Tibornak*, *Pandula Zoltánnak*, és – szintén távollévő – *Jancsó Gábor* senior kollégának, továbbá köszöntötte a korosztályos senior kollégákat, a 95 éves *dr. Kollwenz Ödönt*, a 80 éves *Gáspár Hantos Gézá*t, a 75 éves *dr. Bondor Antalt* távollétükben, illetve a 85 éves *dr. Jereb Ottót*, *Pandula Zoltánt*, a 75 éves *dr. Király Pált* és *V. Szabó Ferencet*, akiknek ünneplését *Dévai N. Kamilla* krónikásai; *Szép Ibolya* és *Szabó Gyula* végzős növendékei aktuális zene számmal bensőségesebbé tették. Kellemes ünneplés és emberségebbé új esztendő kívánságaival az ülés befejeződött.

Dr. S. Nagy László
SzT elnök

Prof. Dr. Várhelyi István (1928–2007)

Nagy veszteség érte az erdészszakmát, az erdőgazdasági és a társadalomtudományt. Dr. Várhelyi István egyetemi tanár, az Erdészeti és Faipari Egyetem Társadalomtudományi Tanszékének vezetője 2008. december 10-én elhunyt.

Várhelyi István 1925. szeptember 11-én született a Pest megyei Nagybörzsönyben négygyermekes paraszti családban. Nehéz anyagi körülményei miatt már 12 éves kora óta önállóan dolgozott, és munka mellett tanult tovább.

Elvégezte a négy polgárit, ami lehetőséget adott arra, hogy 1942–45 között erdészgyakornok, majd a kerületvezető erdész (katonai bevonulásával) megüresedett helyét betöltsse a Heccegprímási Uradalomban. Két és fél év után szegénységi alapon erdészeti szakiskolába szeretett volna kerülni, de ezt az akkori háborús helyzet lehetetlenné tette. Ezt követően újra Budapesten keresett állást. Először egy évig a Budapesti Székfúvarozók Ipartestületében tisztviselőként dolgozott, majd a Földművelődési Minisztériumba vették fel és kinevezték I. o. irodai segédtisztnek, majd tisztnek.

1946. év közepén Szombathelyre, az Állami Erdészeti Igazgatósághoz helyezték át, ahol

tisztviselőként (adminisztrátori, statisztikusi szakelőadói beosztásban) öt évig dolgozott. Ez idő alatt végezte el a négy gimnáziumot és érettségizett le (magánúton), és elkezdte tanulmányait a Közgazdaságtudományi Egyetemen, ahol csak egy szemesztert végzett el.

1950-től több mint 10 évig a KPVDSZ (Kereskedelmi és Magánalkalmazottak Szakszervezetében), illetve annak Megyei Bizottságán dolgozott. Ez idő alatt fejezte be levelező tagozaton (6 éves volt) az Erdőmérnöki Főiskolát és 1961-ben okleveles erdőmérnöki képesítést szerzett. Ezután kötelezően beiskolázták a Politikai Főiskolára (nappali tagozat), amely lehetőséget adott arra, hogy mellette Budapesten, esti tagozaton másoddiplomát adó ipari szakon elvégezze a Közgazdaságtudományi Egyetemet, ahol 1966-ban vehette át diplomáját.

A harmadik diploma birtokában először az ERTI-hez ment dolgozni tudományos munkatársként, majd visszakerült Szombathelyre az Erdészeti és Faipari Vállalathoz, és mint gazdasági vezető 7 évig állt itt alkalmazásban. Közben 1972-ben, két év kutatói munka után védte meg „A munka termelékenysége az erdőgazdaságban” című doktori disszertációját. A munkatermelékenység vizsgálatával kapcsolatban új vállalati módszereket dolgozott ki, és rendszeres elemzéseket végzett a Szombathelyi Erdőgazdaságnál. A kombinát megalakulásakor szünt meg itt a megbízatása és pályázat útján 1973-ban nyert egyetemi docensi kinevezést a soproni Erdészeti és Faipari Egyetemre.

Kidolgozta egy speciális kollégium tananyagát, valamint elkészítette kandidátusi értekezését. 1982-ben szerezte meg a Magyar Tudományos Akadémián a közgazdaságtudomány kandidátusa tudományos fokozatot, amely alapján egyetemi tanári kinevezésben részesült.

Eredményes munkája elismeréseként több kitüntetésben részesült. 1955-ben a Munka Érdemérem, 1957-ben a Magyar Szabadság Érdemérem, 1962-ben a Szocialista Munkáért érdemérem tulajdonosa lett. A Faipar Kiváló Dolgozója kitüntetést 1970-ben, a Munka Érdemrend ezüst fokozatát 1971-ben vehette át. Miniszteri dicséretet 1972-ben, Honvédelmi érdeméremet 1973-ban és 1986-ban, Szocialista Kultúráért kitüntető jelvényt 1989-ben kapott.

1990-ben vonult nyugállományba. Ezzel egy igen sokoldalú, sikeres szakmai életpálya lezárult, legalábbis a hivatali tevékenységet illetően, hiszen nyugdíjasként bekapcsolódott az Üzemtani Tanszék (most Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszék) kutatómunkájába, és vendégelőadóként az oktatásban is részt vett.

Lankadatlan tettvágyának, és szellemi frissességének köszönhetően nyugdíjasként is jelen volt a társadalmi és szakmai közéletben, kiforrott véleményével és segítőkész tanácsaival egyengette az őt követő generációk útját.

Az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság Gazdaság-, Jog- és Társadalomtudományi Szakbizottságán belül alapító tagja volt a mosonmagyaróvári kollégákkal együtt létrehozott Mező- és Erdőgazdálkodási Munkabizottságnak,